

СХВАЛЕНО

**Рішення Вченої ради
Науково-дослідного інституту
правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії
правових наук України
від 26 січня 2023 року, протокол №1**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ
Науково-дослідного інституту
правотворчості та науково-
правових експертиз Національної
академії правових наук України
від 01 вересня 2023 року № 112**

ПОЛОЖЕННЯ

**про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук
у Науково-дослідному інституті правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії правових наук України**

1. Загальні положення

1.1. Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у Науково-дослідному інституті правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Положення, Інститут) є локальним нормативно-правовим актом, що визначає механізм підготовки здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі Інституту (далі – докторанти).

1.2. Метою розроблення та впровадження Положення є регламентація та впорядкування процесу підготовки докторантів.

1.3. Положення розроблене відповідно до Конституції України, законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (із змінами), Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197 (із змінами), інших нормативно-правових актів, що регламентують процес підготовки докторантів, та Статуту Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України.

1.4. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням Вченої ради Інституту за умови наявності трьох штатних працівників - докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

наявність за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких зараховуються:

- не менше однієї статті у періодичному виданні, включеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

- статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

- монографії або їх розділи;

- не більше двох патентів на винахід;

участь у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

- міжнародних наукових проєктах або залучення до міжнародної експертизи;

- атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

Рішення Вченої ради про відкриття докторантури затверджується наказом директора Інституту.

1.5. Підготовка докторантів здійснюється без отримання ліцензії.

1.6. Підготовка докторантів в Інституті здійснюється:

в докторантурі заочною (денною) формою навчання;

шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.7. Підготовка в докторантурі здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб.

1.8. Нормативний строк підготовки докторантів в докторантурі становить два роки.

1.9. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності докторантури здійснює Вчена рада Інституту.

1.10. Координація діяльності з підготовки докторантів здійснюється науковим співробітником, на якого покладено обов'язки координації діяльності докторантури та аспірантури Інституту.

1.11. Мовою підготовки докторантів є державна мова. Застосування інших мов підготовки можливе у випадках, передбачених чинним законодавством України про мови та договорами про співробітництво.

1.12. Для врегулювання відносин між Інститутом та докторантом укладається Договір про підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук.

Права та обов'язки докторантів

2.1. Докторанти користуються правами вченого, визначеними Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність», а в частині підготовки в докторантурі – правами здобувачів вищої освіти, передбаченими Законом України «Про вищу освіту», іншими нормативно-правовими актами.

З метою належного проведення наукових досліджень докторанти мають право на:

вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Інституті, бібліотеках і державних архівах України;

обрання видів, напрямів і засобів наукової діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей;

отримання від наукового консультанта методичного та змістовного наукового консультування щодо власного дослідження;

участь у конкурсах на проведення наукових досліджень, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел відповідно до законодавства України;

безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

визнання авторства на наукові результати своєї діяльності;

публікацію результатів своїх досліджень або оприлюднення їх в інший спосіб у порядку, встановленому законодавством України;

академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

трудова діяльність у вільний час відповідно до законодавства;

вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації.

2.2. Докторанти зобов'язані виконувати обов'язки вченого, передбачені Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність», а в частині підготовки в докторантурі – обов'язки здобувачів вищої освіти, передбачені Законом України «Про вищу освіту».

З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень докторанти зобов'язані:

неухильно дотримуватися норм і принципів права інтелектуальної власності та академічної доброчесності, додержуватися встановлених морально-етичних норм, стандартів поведінки та Правил внутрішнього розпорядку Інституту;

виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні уповноваженого для цього відділу (відділів) та Вченій раді Інституту;

протягом строку підготовки в докторантурі подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН;

представити у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

не завдавати шкоди здоров'ю та життю людини, навколишньому природному середовищу.

2.3. Покладення Інститутом на докторантів обов'язків, не пов'язаних з виконанням індивідуального плану наукової роботи та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.4. Докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Порядок та умови вступу до докторантури

3.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття наукового ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури.

3.2. Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (із змінами), та Правил прийому до докторантури, які затверджуються Вченою радою Інституту.

Правила прийому до докторантури в установлені строки оприлюднюються на офіційному вебсайті Інституту.

3.3. Правила прийому до докторантури діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема: порядок, перелік і строки подання документів для вступу до докторантури; зміст, форму для конкурсного відбору вступників до докторантури за кожною спеціальністю.

3.4. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

3.5. До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

3.6. Організацію прийому до докторантури здійснює Приймальна комісія Інституту. Прийом заяв та документів вступників до докторантури здійснюється Приймальною комісією протягом року.

3.7. Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури, визначаються в Правилах прийому до докторантури. Перелік повинен включати, зокрема:

письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення Вченої ради Інституту щодо зарахування такого вступника до докторантури Вчена рада одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови Вчена рада Інституту надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

3.8. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає до Приймальної комісії розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Приймальна комісія передає пропозицію відповідному відділу (відділам) Інституту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний відділ (відділи) заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради Інституту.

3.9. Вчена рада Інституту в місячний строк розглядає висновки відділу (відділів) щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури і відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника та згоди одного з штатних наукових працівників з науковим ступенем доктора наук з відповідної спеціальності призначає його науковим консультантом докторанта. Рішення Вченої ради затверджується і оформляється наказом директора Інституту про зарахування вступника до докторантури.

4. Наукове консультування докторантів

4.1. Метою призначення наукового консультанта є надання наукової, методичної та організаційної підтримки докторанту у проведенні, оформленні та представленні результатів дисертаційної роботи.

4.2. Вчена рада Інституту призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних наукових працівників із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності.

4.3. Науковими консультантами докторантів призначаються доктори наук за профільною для докторанта науковою спеціальністю, які здійснюють наукову діяльність, мають публікації за результатами зазначеної науково-дослідної діяльності у провідних вітчизняних та/або зарубіжних рецензованих наукових журналах і виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, а також здійснюють апробацію результатів вказаної науково-дослідницької діяльності на національних та міжнародних конференціях, симпозіумах.

4.4. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта.

Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

4.5. Вчена рада Інституту своїм рішенням може звільнити наукового консультанта від наукового консультування за його особистою заявою або невиконання науковим консультантом своїх обов'язків з наукового консультування докторанта.

4.6. Вчена рада Інституту своїм рішенням може провести заміну наукового консультанта докторанта у випадках:

зміни напряму науково-дослідницької роботи або теми дисертаційного дослідження;

взаємної згоди наукових консультантів;

неможливості наукового консультанта виконувати свої обов'язки (звільнення з інституту, тяжка хвороба, смерть тощо).

5. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук

5.1. Підготовка в докторантурі передбачає виконання докторантом відповідної наукової програми Інституту за певною спеціальністю, індивідуального плану наукової роботи та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

5.2. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується Вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування докторанта.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

5.3. Докторанти, які в повному обсязі виконали вимоги індивідуального плану наукової роботи першого року підготовки та прозвітували про його виконання, наказом директора Інституту переводяться на наступний рік підготовки.

5.4. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Інституту рішення про відрахування докторанта.

5.5. Підготовка в докторантурі завершується наданням докторантом висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

5.6. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Інституті, шляхом публічного захисту дисертації (або наукової доповіді – у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях).

Якщо в Інституті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням Інституту або за заявою докторанта.

5.7. Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття наукового ступеня доктора наук.

5.8. До захисту на присудження наукового ступеня доктора наук допускаються дисертації у вигляді підготовленого рукопису або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, виконані докторантом самостійно.

5.9. Докторська дисертація повинна відповідати таким вимогам:

бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною докторантом самостійно;

містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані докторантом особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення докторантом досліджень;

бути виконаною за науковою спеціальністю з галузі науки відповідно до переліку, який затверджує МОН;

відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН;

містити обґрунтовані висновки на основі одержаних докторантом достовірних результатів;

характеризуватися єдністю змісту;

свідчити про особистий внесок докторанта в науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;

відповідати принципам академічної доброчесності.

5.10. Встановлення відповідно до законодавства в поданих до захисту дисертаціях або наукових публікаціях фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук.

5.11. Інститут забезпечує трансляцію захисту дисертацій докторантів у режимі реального часу на своєму офіційному вебсайті.

5.12. Докторант, який захистив дисертацію до закінчення строку підготовки в докторантурі, має право за власною заявою бути відрахованим з докторантури.

6. Підготовка докторів наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

6.1. Здобувач наукового ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

6.2. Атестація здобувача наукового ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою, яка функціонує в Інституті.